

СТАНОВИЩЕ

от доц. Цветан Цветанов Илиев, ТУ-София

за присъждане на образователната и научна степен «доктор»

НАЦИОНАЛНА ХУДОЖЕСТВЕНА АКАДЕМИЯ
Катедра ИНДУСТРИАЛЕН ДИЗАЙН

с кандидат

Антон Борисов Иванов

дисертационен труд на тема

Развитие на опаковката през XIX-XX век

научен ръководител: доц. Станко Войков

Актуалност на разработвания в дисертационния труд проблем и конкретната цел и задачи в научно и научноприложно отношение.

Опаковката е конгломерат от много елементи, предмет на дизайнерско проектиране, който изключително активно присъства в нашето ежедневие. Тя е натоварена с много функции и задачи и за успешното им решаване водеща роля има дизайна и от там въздействието на крайния продукт върху потребителя. В нашият динамичен век опаковката навлезе в почти всички области на индустриалното производство, особено с все по-новите технологии за реализация. Това доказва изключителната актуалност на проблема, разработен в настоящия дисертационен труд.

Авторът на настоящият труд акцентира върху опазването на околната среда, застрашителното натрупване на отпадъци в природата и проблемите, които стоят пред опаковката с цел намаляването на въздействието върху околната среда от увеличаващият се обем опаковки. Всичко това води до преразглеждане на концепцията за опаковане на продуктите. Успешното решаване на проблема според докторанта може да бъде осъществено само ако бъде проведено по цялата опаковъчна верига — от производителя до потребителя.

Предмет, цел и задачи на изследването

Основната цел на дисертационния труд е теоретичното изследване на проблемите на индустриално произведената опаковка, предназначена за еднократна употреба, подкрепено с конкретни

емпирични факти. В основната цел влиза и изследването на значението на проектиране на изделията за достигане на необходимите качества, усъвършенстването на опаковката и нейното функциониране през целият и жизнен цикъл.

Изяснявайки си основните цели, докторантът си поставя следните задачи:

-Проучване на законовата част, като се разгледат основни стандарти, директиви, регламенти и лицензии.

-Изследване и анализ на промишлената част, като се обърне внимание на основни функции на опаковката, опаковъчните материали и опаковъчните средства. Да се направи опит за систематизиране.

-Предлагане на дизайн-програма за проектиране на опаковки.

Антон Иванов структурира дисертацията си в три части (глави).

Първа глава е посветена на теоретичната част на опаковката и е направен исторически преглед от древността до днес. Разгледана е необходимостта от появата на опаковка, изискванията към нея и непрекъснатото и усъвършенстване както по отношение на формата, така и по отношение на материалите, от които се изработва. Направена е съпоставка с развитието на технологиите за производство, създаването на нови материали и влиянието им върху околната среда, както и въздействието им по отношение на формата и дизайна на съвременната опаковка.

Специално внимание е обърнато на развитието на опаковката в България и са разгледани редица примери от родната практика. Споменати са и някои нормативни уредби.

Втора глава е посветена на практическата част на опаковката. Авторът подробно описва и анализира основните опаковъчни материали, също така прави статистика на най-използваните от тях. Отбелязва основните предпоставки за това - постигането на високо качество, ниска цена, приложимост за разнообразни продукти и изделия, достъпност на суровината, възможности за рециклиране.

В същата глава докторантът анализира и *средствата за производство*. Отчитайки тяхната специфика (печатна техника, спомагателни и довършителни работи, комбинации от материали и др.) авторът прави опит за класифициране на средствата за производство, въвеждайки следните критерии: според използваните картони, според използваните фолиа, според метода за печат, според довършителните работи.

По нататък анализира *функциите на опаковките*, възникването им, тяхното развитие, усъвършенстване и изменение. Авторът ни представя виждането си за *видовете функции* на опаковката: защитна, екологична, разпределителна, информационна, ергономична,

рекламна, логистична. Отчита важността на естетическата страна и по специално водещата роля на дизайна в опаковката. Накрая на втора глава в изводите си докторантът анализира съвременните тенденции и насоки на развитие на опаковката.

В трета глава Антон Иванов съставя програма за дизайн на опаковки. Цел на програмата е да се подготвят документи за достигане на оптимално решение в процеса на дизайнерското проектиране. Авторът предвижда програмата да може да се ползва както от проектантите (дизайнерите), така и от възложителите, които изготвят заданието за проектиране. Това е добро решение, което ще накара двете страни (възложител и изпълнител), да говорят на един език. Програмата не противоречи на съществуващата «методика за дизайнерско проектиране». Според докторанта «програмата» допълва «методиката» и трябва да се прилагат успоредно. За целта Антон Иванов прави съпоставка с етапите в разработената програма и съществуващата методика за дизайнерско проектиране. Посочена е и последователността на етапите за създаване и реализиране на проекта.

Степен на познаване състоянието на проблема и творческа интерпретация на литературния материал.

Антон Иванов много добре познава многообразния процес при създаването на опаковките, базиран на взаимовръзките между възложител, дизайнер и потребител. Компетентен е в областта на историческото и технологично развитие на опаковката, поглежда и към бъдещето на нейното съществуване. Личи, че е обработил голямо количество информация по темата. Всичко това му помага за по-пълното задълбочаване в изследването и анализите на целите и задачите, които си поставя.

Авторефератът е коректен и отразява точно основните моменти в дисертацията.

Приложените публикации са изцяло по темата на докторската дисертация и съответстват на изискванията от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности.

Научни и научно-приложни приноси

Авторът представя следните приноси: направен е опит за класифициране на средствата за производство на опаковки, установява най-използваните материали, установява тенденциите в развитието на индустриално произведената опаковка, установени са периодите на развитие на опаковката за хранителната индустрия в България. Горните приноси създават един порядък и имат научна стойност в квалифицирането на този конгломерат от дейности, наречен опаковка.

В разработената програма за дизайн на опаковки е налице и научно-приложен принос. Програмата може да подобри процеса на проектиране, особено в сферата на съответната учебна програма в НХА.

В представената програма са засегнати всички етапи, необходими за проектирането, обвързани със задание, проучване, проектиране и реализация. Смятам, че в бъдеще тя трябва да се допълни с раздел, който да не е натоварен с толкова етапи и изисквания и да бъде пряко свързан с обучението и провокирането на творческата фантазия на обучаващите се. Стив Джобс често е споменавал, че хората не знаят какво искат, творците са тези, които ще им го предложат. В този раздел инициативата може да бъде изцяло предоставена на дизайнера и неговото творческо въображение.

Заклучение

Структурата и съдържанието на дисертационния труд са изградени на ясен и достъпен език. Те са смислово обвързани и балансирани по обем. Материалът е достатъчно обширен и авторът показва професионално отношение в разработването на темата на настоящата дисертация.

Считам, че представения за становище дисертационен труд отговаря на закона за РАСРБ и му давам обща положителна оценка.

Предлагам на докторанта Антон Борисов Иванов да бъде присъдена образователната и научна степен «**доктор**» към катедра «Индустриален дизайн».- Национална Художествена Академия, научна специалност 8.2. Изобразително изкуство.

Дата: 26.04.2019
София

/доц. Ц. Илиев/